

Pietendans

In het diepste geheim zijn Pieten speciale dansbewegingen aan het oefenen. Kijk maar eens goed naar de houding van iemand die danst, naar de stand van de armen en benen. Welke dans voert jouw Piet uit?

Opdracht: Maak een collage van Piet met een bijzondere move.

◆ Pietendans	GROEP 5-6
◆ Lichaamsvormen mens: in verhouding	
◆ Scheuren/plakken papier	
◆ Schilderen met verf	

Doelen

- ◆ Je kunt met deze les aansluiten bij **kerndoel 38**: leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen, **kerndoel 32/33**: kwalitatieve verhoudingen, **kerndoel 56**: de leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed en **kerndoel 51**: vergelijken van vroeger en nu, wanneer je de veranderende rol van Piet tijdens het Sinterklaasfeest bespreekt.
- ◆ De leerling kan een mens in verhouding weergeven door één lichaamsdeel als maat voor de andere onderdelen te gebruiken.
- ◆ De leerling kan eenvoudige vormen scheuren uit papier en deze met een beetje lijm vastplakken op een ondergrond.
- ◆ De leerling kan schilderen met dekkende verf. De leerling kan de kwast op verschillende manieren hanteren, kan kleuren mengen in het werk en kan verf weghalen met de achterkant van de kwast.
- ◆ De leerling kan lichaamsvormen van een mens scheuren en de vormen op het papier schuiven om te zoeken naar een passende plaats.

Materiaal

Je hebt nodig voor scheuren/plakken papier:

- papier; wit, gekleurd of bewerkt, A4 formaat (voor de vormen)
- papier, wit of gekleurd (voor de achtergrond)
- lijm

Je hebt nodig voor schilderen met verf:

- ruw wit tekenpapier (A3 of A4 formaat)
- lyonse kwasten (nr. 2, 6 en 10)
- plakkaat- of acrylverf in de kleuren rood, geel, blauw, zwart en wit
- potje met water
- tissues
- schort

Je hebt nodig voor onderzoek:

- wit tekenpapier, A4 formaat, voor het scheuren van mensfiguur
- wit of gekleurd papier, A4 formaat, voor de achtergrond
- lijm of plakband

Bijzonderheden:

- Gebruik bij voorkeur een iets getinte kleur papier voor de achtergrond. Daarop steken de gescheurde stukjes papier op af en het is dan niet per se nodig om de achtergrond te bewerken.
- Deze les kun je ook prima in twee delen geven:

Deel 1: scheuren van stroken, samenstellen van mensfiguur, oefenen van verschillende houdingen, daarna pas de betekenis erbij halen, houding van Piet schuiven en vastplakken op ondergrond.

deel 2: bewerken van Piet met een teken-, schilder- of collagetechniek

En verder

Geschiedenis van Piet: <https://npokennis.nl/longread/7472/waar-kwam-zwarte-piet-vandaan>

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Geef leerlingen daarna het materiaal zodat ze kunnen oefenen.
4. Gebruik eventueel de bouwsteen onderzoek. Toon het filmpje, leg zelf uit of herhaal kort de informatie.
5. Ze doen dat door stroken te scheuren die gebruikt worden als lichaamsvormen en daarmee te schuiven.
6. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Bespreek voorafgaand aan het filmpje eerst de betekenis van het Sinterklaasfeest.
 - Vraag de leerlingen hoeveel Pieten vroeger (rond 1900) Sinterklaas begeleidden en wat ze deden. [Vroeger was er maar 1 Piet, Piet voerde de negatieve taken van Sint uit: kinderen straffen met de roe].
 - Wat is er sindsdien veranderd?
 - Bekijk dan pas het filmpje.
 - Welke uitstraling heeft een Piet nu?
 - Welke moves vind jij geschikt voor de Pieten?
 - Hoe ziet dat eruit?
7. Bespreek de opdracht.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Vergelijk jouw figuur eens met een echt persoon, bijvoorbeeld je buurman/vrouw. Zitten alle onderdelen op de goede plek?
 - Wat wil je jouw figuur laten doen? Hoe kun je dat laten zien?
 - Hoe kun je jouw mensfiguur goed in verhouding krijgen?
 - Ik zie dat je het lastig vindt om de verhouding goed te krijgen. Zal ik het nog een keer voordoen?
 - Deze vorm is heel goed gescheurd. Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?
 - Ik zie dat je het lastig vindt om stukjes te scheuren. Zullen we het eens samen doen?
3. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschouwsingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Na het schuiven worden de stukjes papier vastgeplakt en eventueel bewerkt. Er kom nu ook steeds meer aandacht voor details.
2. Leg de werkwijze schilderen met verf uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.
 - Ik zie dat je de kleuren eerst op het bord mengt en dan aanbrengt. Kun je ook eens kleuren op papier mengen? Probeer het anders eerst uit op een oefenblaadje.
 - Hier zijn de kleuren op papier gemengd. Was dat de bedoeling? Wat kun je doen om ze niet te laten mengen?

Evaluëren

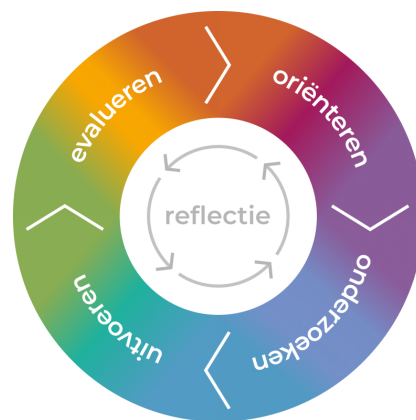
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welke move is heel apart? Leg eens uit?
Welke Pieten passen bij elkaar? Waarom?
- ◆ Welk mens vind je precies in verhouding? Hoe is dat de maker gelukt?
Welk lichaamsdeel is het lastigst om in verhouding te krijgen? Waardoor komt dat?
Wie heeft lichaamsdelen bewust groter of kleiner gemaakt? Wat voor effect heeft dat?
- ◆ In welk werkstuk zie je een rechte lijn? Hoe heeft de maker de lijn zo recht kunnen scheuren?
Welke ronde vorm vind jij goed gelukt? Wijs eens aan? Hoe heeft de maker dat voor elkaar gekregen?
- ◆ In welk werk zie je verschillende schildertechnieken terug? Wijs eens aan.
In welk werk zijn de kleuren over elkaar heen aangebracht, maar niet gemengd? Hoe komt dat?
In welk werkstuk zijn veel zuivere kleuren gebruikt? Hoe heeft de maker dat voor elkaar gekregen?
- ◆ Hoe vaak heb je de figuur verschoven?
Waar moest je goed op letten tijdens het schuiven?

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- scheuren/plakken papier
- knippen/plakken papier
- schilderen met (water)verf
- tekenen met oliepastel, viltstift, (kleur)potlood